

SMK
jaarverslag 2023

SMK

inhoudsopgave

p.5
Directie-
verslag

lees meer

p.3

Voorwoord

lees meer

p.4

Hoogtepunten

lees meer

p.20

De organisatie
SMK

lees meer

p.18
SMK in
de media

lees meer

p.23

Financiële resultaten

lees meer

Voorwoord

Het afgelopen jaar was voor SMK minstens zo inspannend en enerverend als eerdere jaren. 2023 stond vooral in het teken van de strategie en de vraag hoe in te spelen op alle ontwikkelingen in het krachtenveld waarin SMK opereert. Dat waren onder andere het beoogde landbouwakkoord, de discussie over het verdienmodel in de landbouw en de noodzaak voor verdere verduurzaming van de verschillende sectoren waarin SMK actief is. En er speelt meer voor SMK. Het streven naar verduurzaming krijgt op tal van fronten steeds meer vorm en inhoud, bijvoorbeeld met de rapportageverplichting (CSRD) die bedrijven hebben, waardoor ze op zoek moeten naar data over duurzaamheidsprestaties van hun productie en handelsketen. Certificering kan een rol spelen in het verkrijgen van betrouwbare data. Een ontwikkeling is ook beleid uit Brussel, in de vorm van de Green Claims Directive en 'Empowering the consumer'. Deze beleidsontwikkelingen bevestigen de rol van keurmerken die voldoen aan hoge kwaliteitseisen, zoals onafhankelijke borging. De strategieontwikkeling heeft SMK vooral geleerd zich actiever te profileren als neutrale ontwikkelaar en beheerder van certificatiesystemen. Deze onafhankelijke positie is belangrijk voor de relaties met maatschappelijke organisaties en de overheid. Die heeft SMK hard nodig om verdere stappen in

verduurzaming te kunnen bepalen. Uiteraard is daarvoor ook een goede werkrelatie met vertegenwoordigers van keurmerkhouders en ketenpartijen nodig. Het gewenste resultaat van de strategie is dat SMK de banden met alle stakeholders versterkt en haar onafhankelijke positie uitdraagt. In vervolg op de strategie die al eerder was ingezet blijft SMK op zoek naar kansen voor internationalisering, onder andere via allianties met collega keurmerken. Dat schept niet alleen kansen in de markt en het platform voor kennisontwikkeling, het stelt ons ook in staat een sterkere positie te verwerven in een Europese context. Ik vertrouw erop u met dit verslag een goede toelichting te geven op alle ontwikkelingen en waar SMK nu staat.

Veel leesplezier, Gijs Dröge Directeur

Gijs Dröge, Directeur

Het streven naar verduurzaming krijgt op tal van fronten steeds meer vorm en inhoud, met beleidsontwikkelingen die de belangrijke rol van keurmerken bevestigen.

Hoogtepunten 2023 SMK

Het aantal EU Ecolabel producten is gestegen met 11% van 1757 naar 1964 producten.

On the way to PlanetProof is een Topkeurmerk en scoort voor plantaardige producten op Milieu, Controle en Transparantie vijf punten.

Milieuthermometer Zorg biedt leidraad voor Green Deal 3.0

SMK vierde tijdens de On the way to PlanetProof Week het vijf jarig bestaan van dit keurmerk.

Twee nieuwe supermarkten zijn gecertificeerd met On the way to PlanetProof: Lidl en Dirk van den Broek. Deze supermarkten mogen op onverpakte groente en fruit communiceren dat deze voldoen aan de eisen van On the way to PlanetProof.

SMK bezocht tijdens World Ecolabel Day het Europese Parlement om bewustzijn te creëren bij de Europarlementariërs over ISO type 1 ecolabels, in samenwerking met andere ecolabels.

SMK ondersteunt het Erasmus+ Programma bij de verduurzaming van fitness- en sportclubs. De eerste stap hierin is gezet: er is een self-assessment Tool gelanceerd om bedrijven in de sector te ondersteunen bij het verbeteren van duurzaamheidsprestaties.

Voor het schema On the way to PlanetProof Eieren (leghennen) is SMK een herziening gestart, met verbetervoorstellen voor nog betere leefomstandigheden, het sluiten van de kringloop, biodiversiteit en de eerste levensfase.

Twee grote bouwmarkten: Maxeda, DIY Group en Intergamma, zetten zich in voor een duurzamere organisatie met het gebruik van EU Ecolabel om duurzaamheidsclaims te valideren.

In 2023 is er een harmonisatie aangekondigd voor de eisen van de Barometer Duurzame Evenementen voor een instrument dat meer aansluit bij de behoefte van de sector. Vanaf 2024 kunnen evenementenorganisatoren en -locaties ook in Duitsland, Scandinavië en Finland een certificaat van een erkend milieukeurmerk aanvragen.

SMK

Directieverslag

Landbouwakkoord

In dit verslag staan we stil bij de belangrijkste gebeurtenissen van 2023. Om te beginnen het initiatief van de Minister van LNV voor de ontwikkeling van een Landbouwakkoord, en in het bijzonder de rol daarin voor keurmerken. De brancheorganisatie van supermarkten CBL kwam met het voorstel om alle versproducten van Nederlandse bodem te laten voldoen aan één duurzaamheidsstandaard, gebaseerd op het systeem van het Beter Voor programma van Albert Heijn. Dit terwijl vrijwel alle andere supermarkten gebruik maken van het onafhankelijke keurmerk On the way to PlanetProof van SMK. Uiteindelijk is in het concept landbouwakkoord vastgelegd dat de sector de toepassing van een onafhankelijk keurmerk bepleit, waarbij SMK werd genoemd als daarvoor geëigende beheerder. En vervolgens kwam er alsnog géén landbouwakkoord, waardoor alle afspraken spijtig genoeg in de prullenbak verdwenen. In het najaar van

2023 heeft het CBL uiteindelijk besloten te werken aan een duurzaamheidsstandaard 'de bodem omhoog', die met meerdere erkende keurmerken kan worden ingevuld. Supermarktketens die nu al On the way to PlanetProof inkopen bevestigden dat ook te willen blijven doen.

Duurzaamheidsvergoeding

Begin januari 2023 presenteerde ACM de mogelijkheid om bij toepassing van erkende keurmerken collectieve afspraken te kunnen maken over de betaling van een meerprijs voor de kosten van verduurzaming. Hiervoor is sinds kort een uitzonderingsartikel (210bis) in de mededingingswet opgenomen. SMK was al lange tijd zoekende naar de wijze waarop kan worden geregeld dat boeren en telers een vergoeding krijgen voor verduurzaming met On the way to PlanetProof, aangezien bij het ontbreken ervan de motivatie ontbreekt en het verdienmodel onder druk staat. Het is voor de ontwikkeling van het keurmerk cruciaal

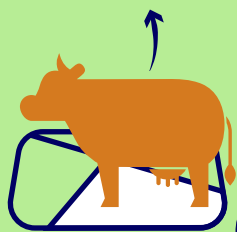
lees verder
op p.7

2023

48.722 ha

Hectare land melkkoeien

Dierlijk

808
KEURMERK-
HOUDERS

778

melkveehouders

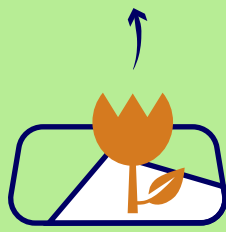

30

pluimveeouders

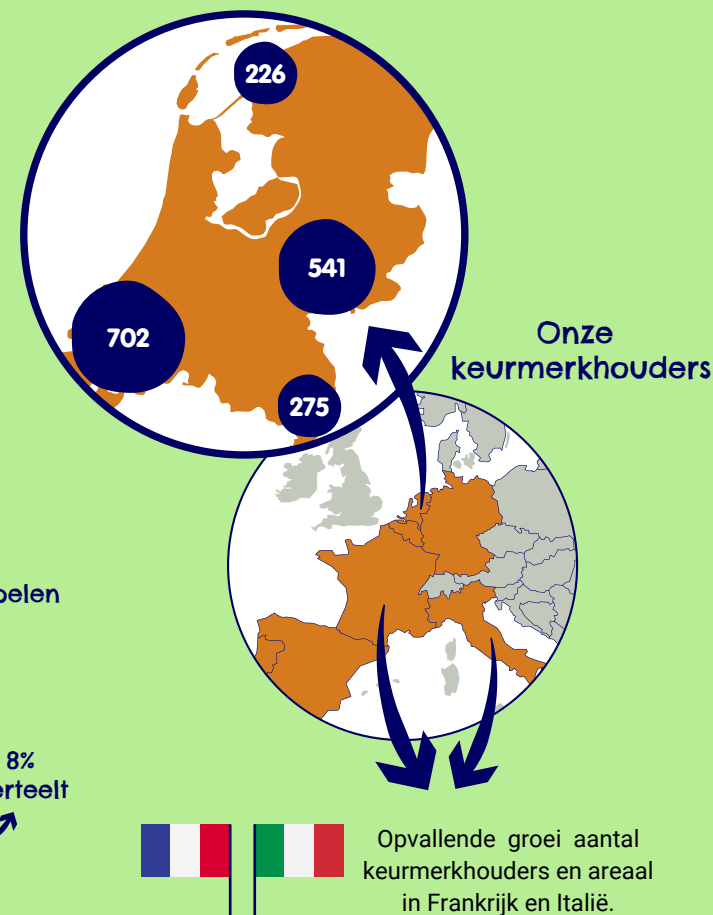
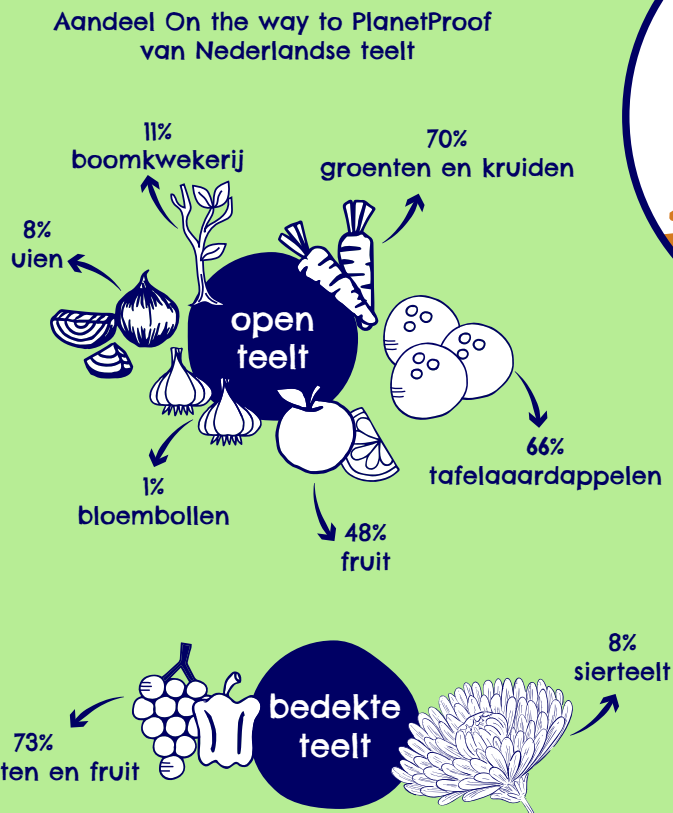
58.856 ha

Hectare plantaardige productie

Plantaardig

2100
KEURMERK-
HOUDERS

aantal handelsbedrijven (Chain of Custody) 2023

211

Handel business to business

4

Verkoop aan consumenten (retail)

30

Bewerkte en verwerkte producten

Retail

Er zijn het afgelopen jaar twee nieuwe supermarktketens (Dirk en Lidl) gecertificeerd, bovenop de bestaande certificaathouders (Aldi en Jumbo).

om steeds verdere stappen in ambitieniveau te kunnen zetten, maar dat gaat niet zonder dat de markt hiervoor betaalt. De optie die ACM biedt heeft SMK met beide handen aangegrepen door te starten met overleg met alle ketenpartijen hoe dit te organiseren. Uiteindelijk is de uitkomst dat supermarkten bereid blijken de meerkosten te betalen, en die vergoeding door SMK transparant wordt gemaakt. Om de hoogte van de benodigde duurzaamheidsvergoeding te bepalen heeft SMK aan CLM opdracht gegeven de meerkosten te berekenen voor onbewerkte AGF op basis van de bovenwettelijke eisen en de kosten voor certificatie. Eind 2023 was dit onderzoek nagenoeg gereed, en SMK zal de regeling in het vroege voorjaar van 2024 introduceren, zodra ACM voor de regeling een positieve voorlopige zienswijze heeft afgegeven. Daarna zal SMK onderzoeken hoe de Regeling uitbreid kan worden voor andere productgroepen.

Investerings in monitoring

Geen nieuwe strategie, maar wel goed passend binnen de strategie, zijn de investeringen die SMK doet in monitoring van impact: via een online checklist voor On the way to PlanetProof plantaardige

TOPKEURMERK

On the way to PlanetProof (groente en fruit)

Topkeurmerk On the way to PlanetProof met score 5 voor Milieu, Controle en Transparantie.

Meer informatie: [keurmerkenwijzer.nl](https://www.keurmerkenwijzer.nl)

Via een online checklist voor On the way to PlanetProof plantaardige producten kan SMK data op het gebied van verduurzaming verzamelen.

producten kan SMK geanonimiseerde data op het gebied van verduurzaming verzamelen, waarmee meerdere doelen worden gediend. Allereerst is duidelijk waar we staan met de groep keurmerkhouders ten opzichte van de korte en lange termijn doelen die we hebben gesteld, en kunnen we vervolgens de voortgang bewaken. Daarnaast onderbouwen we met data de claim die we met het keurmerk doen. Dat laatste vraagt ook MilieuCentraal die een beoordeling maakt welke keurmerken zij tot 'top' keurmerken rekent. Uiteraard streeft SMK ernaar met On the way to PlanetProof het toonaangevende topkeurmerk te blijven. In 2023 scoorde het keurmerk voor plantaardige producten op het aspect milieu de hoogste score.

Klacht inzake claim

Het onderbouwen van de claim stond ook centraal in de klacht die in 2023 door een aantal natuurorganisaties bij de Reclame Code Commissie werd ingediend aan het adres van SMK. Dit betrof de claim dat On the way to PlanetProof 'een betere keuze is voor natuur'. Volgens de klagers was de natuur voor zuivelproducten onder het keurmerk niet beter af, en zij refereerden daarbij met name aan de stand van de weidevogel. SMK betoogt dat de claim relateert aan de keuze die de consument in de supermarkt maakt, de reclame spreekt immers die consument aan. In het supermarktschap is On the way to PlanetProof in vergelijking met andere producten (zonder keurmerk) ook aantoonbaar een duurzamere keuze.

De Reclame Code Commissie heeft de klacht gegrond verklaard, omdat SMK in haar verweer onvoldoende had onderbouwd in hoeverre producten onder het keurmerk 'beter zijn voor de natuur'. Gelet op deze uitspraak heeft SMK beroep aangetekend, en een rapport opgesteld waarin bewijs wordt geleverd dat On the way to PlanetProof wel degelijk in positieve zin verschil maakt op het gebied van natuur, evenals klimaat en dierenwelzijn overigens. De behandeling van het beroep is uitgesteld en daarom is de uitspraak van de Reclame Code Commissie op het moment van publicatie van dit jaarverslag nog niet bekend.

keurmerk in beeld

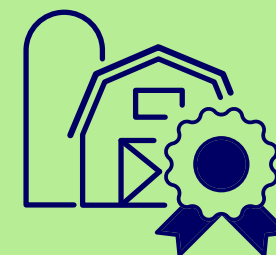

Maatlat Duurzame Veehouderij

154

NIEUWE
STALONTWERPCERTIFICATEN

140

NIEUWE
STALCERTIFICATEN

keurmerk in beeld

Register Groenverklaringen

+8,7%

AANNEMERS

+14,4%

PROJECTEN

+14,6%

WONINGEN

Kernproces: herzieningen

Criteria zijn bij SMK constant in onderhoud, omdat er behoefte, noodzaak en mogelijkheid bestaan om verdere stappen in ambitieniveau te zetten en ook de haalbaarheid van de eisen continu wordt gevolgd. Per programma hebben de Colleges van Deskundigen doelen en tussendoelen gedefinieerd waar in de criteriaontwikkeling op wordt gestuurd. Een herziening, veelal in een frequentie van eens per twee of drie jaar, is telkens het moment om die stappen vast te leggen. In 2023 vond een herziening plaats van On the way to PlanetProof dierlijk (eieren). Van belang is de herzieningen van de diverse programma's te spreiden, gezien het beslag dat op de capaciteit van SMK wordt gedaan. In 2023 zijn voorbereidingen getroffen voor aanstaande herzieningen van On the way to PlanetProof plantaardig en melk. Daarnaast worden in een niet-herzieningsjaar maatregelen van eerdere herzieningen geëvalueerd of uitgewerkt. Dat is bijvoorbeeld van toepassing op stalmaatregelen in het programma voor melk. Belangrijk is dat niet alleen stappen worden gezet, net zo van belang is dat boeren en tuinders in staat zijn de maatregelen te nemen en daar zelf ook tijd voor krijgen, zoals bij het doen van investeringen.

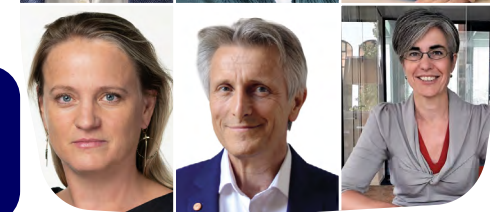
Criteria zijn bij SMK constant in onderhoud, omdat er behoefte, noodzaak en mogelijkheid bestaan om verdere stappen in ambitieniveau te zetten.

Kwaliteit in schemabeheer

SMK staat bekend om haar onafhankelijke positie en het model waarin ze stakeholders betreft bij de totstandkoming van criteria. Dat bewijst telkens zijn waarde, zoals bij de discussie rond het landbouwakkoord, de beleidsontwikkelingen in Brussel en de beoordelingen door Milieu Centraal. In 2023 onderhield SMK de accreditatiestatus van haar programma's en voerde ze op schemabeheer een interne audit uit. Gezien de expertise die bij SMK bestaat op het gebied van certificatie en schemabeheer worden stafleden met enige regelmaat ook om advies gevraagd.

College van Deskundigen Non-food

College van Deskundigen Dierlijk

College van Deskundigen Plantaardig

Bredere taakopvatting

SMK is primair ontwikkelaar en beheerder van criteria voor certificatieschema's. Een uitzondering daarop is de controlerende taak die SMK (als 'competent body') uitvoert voor het EU Ecolabel, naast een adviesrol namens de Nederlandse overheid bij de criteriaontwikkeling waarover door de Europese Commissie wordt besloten. In de praktijk blijkt evenwel dat het stimuleren en informeren over de toepassing van het EU Ecolabel een taak is die op nationaal niveau beter door de competent body kan worden opgepakt dan door de Europese Commissie. Dat is de reden dat SMK in opdracht van het Ministerie van IenW in 2023 is gestart met nader onderzoek naar de belangstelling in en mate van bekendheid bij consumenten voor het label. Het aantal consumentenproducten met EU Ecolabel, vooral op het gebied van schoonmaak, hygiëne en cosmetica neemt snel toe. Dat is gevolg van de erkenning die de EU geeft aan onafhankelijk geborgde keurmerken en het beleid om niet of slecht onderbouwde duurzaamheidsclaims tegen te gaan.

30%
van de Nederlanders herkent het EU Ecolabel logo

1.964
Aantal producten NL

11% toegenomen
t.o.v. 2022

98
Aantal certificaten NL

14% toegenomen
t.o.v. 2022

Reiniging, schoonmaak, verzorging

27 **851**
bedrijven producten

Papier

6 **518**
bedrijven producten

Toeristische accommodaties

2 **1**
hotels hostelketen
-
20 vestigingen

Verf en vernis

7 **160**
bedrijven producten

Textiel

5 **164**
bedrijven producten

Meubels

1 **39**
bedrijven producten

Smeermiddelen

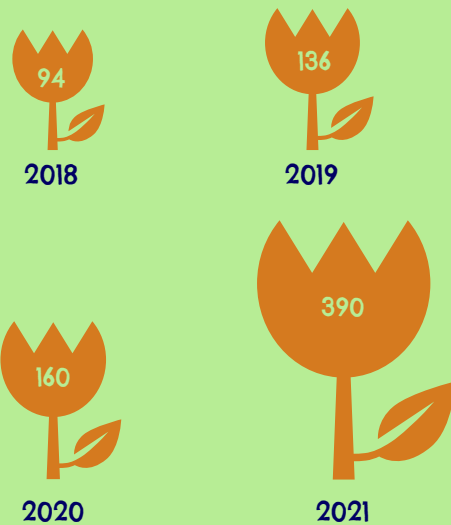
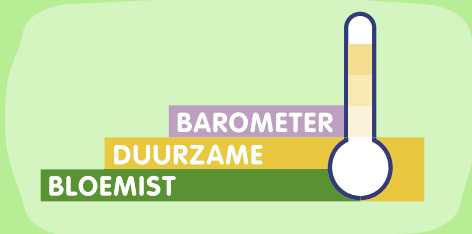
20 **210**
bedrijven producten

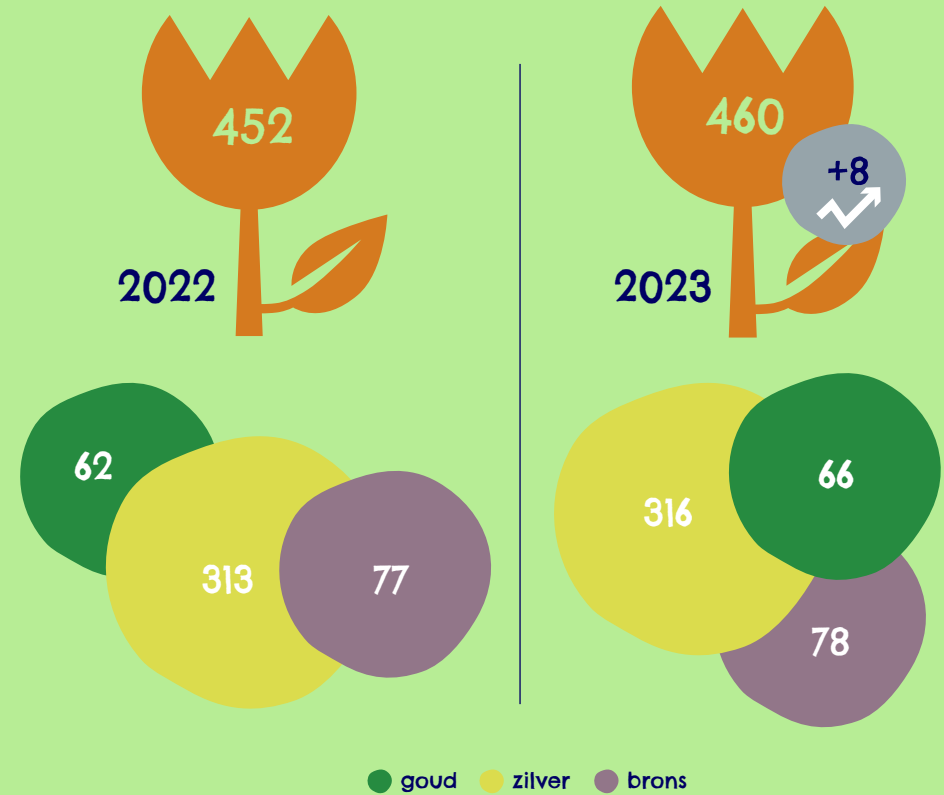
Groei, krimp en stabiliteit

Zowel het aantal producten met EU Ecolabel, als het aantal bedrijven dat het label inzet neemt gestaag toe. SMK heeft in 2023 een aantal van bijna 2000 producten gecertificeerd bij 65 bedrijven. Met name grotere concerns zoals Unilever komen met een steeds breder productenpakket onder EU Ecolabel op de markt. Daarmee groeit ook de impact van het keurmerk.

Groei is niet voor alle keurmerken en barometers die SMK beheert vanzelfsprekend: Voor On the way to PlanetProof neemt het areaal met plantaardige producten met 3% nog steeds toe, terwijl het aantal keurmerkhouders voor plantaardige producten gelijk bleef. Opvallend was de groei van het aantal keurmerkhouders in Frankrijk en Italië. In Nederland daalde het aantal keurmerkhouders in de sierteelt. Het aantal eierproducenten en melkveehouders met certificaat bleef eveneens stabiel, terwijl het areaal voor melkproductie wel licht steeg. In alle gevallen heeft de marktvrage op die ontwikkeling de grootste invloed. Toekomstige groei zal met name moeten komen van be- en verwerkers van groenten en fruit en buitenlandse belangstelling voor het keurmerk, gezien de sterke exportpositie van de Nederlandse landbouw. Positief is daarnaast het groeiend aantal deelnemers aan het Chain of Custody Certificaat van On the way to PlanetProof. Handelshuizen zien er steeds meer belang in om zich te certificeren, evenals supermarkten. In 2023

Groei aantal keurmerkhouders

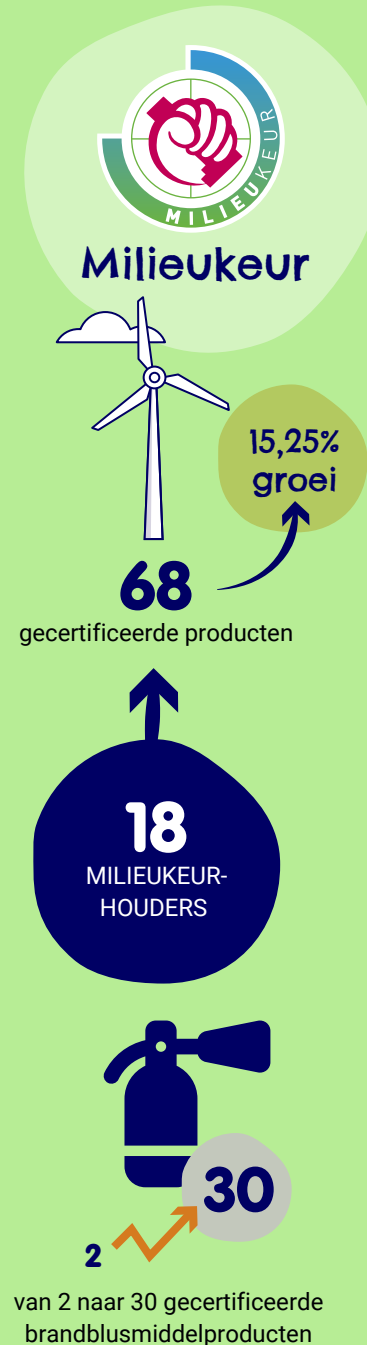
voegden Dirk van der Broek en Lidl zich bij de groep certificaathouders en dat stelt deze retailers in staat onverpakt product met het keurmerk in de winkel te verkopen.

SMK werkt aan belangstelling in het buitenland voor het programma Barometer Duurzame Bloemist. Na een enthousiaste ontvangst van het daarop gebaseerde label 'Sustainable Florist' en 'Nachhaltiger Florist' blijft het aantal aanmeldingen uit het buitenland nog zeer beperkt. Er is meer tijd en effort nodig om het programma internationaal te promoten. In Nederland heeft vooral dankzij de inzet van Fleurop nog wel groei (2%) plaatsgevonden, en kwam het aantal duurzame bloemisten uit op 460.

Bij de programma's Groen Label Kas (GLK) en Maatlat Duurzame Veehouderij (MDV) was sprake van een terugval in deelname. Dit is het gevolg van de daling in investeringen in kassen en stallen veroorzaakt door economische ontwikkelingen, striktere vergunningverlening en de aanscherping van eisen in eerdere jaren. Het aantal deelnemers aan het programma Maatlat Schoon Erf is dermate teruggelopen dat in 2023 is besloten het programma uit te

faseren. Nieuwe deelnemers worden niet meer toegelaten. In de praktijk blijkt de fiscale stimulering die aan het programma is gekoppeld onvoldoende aantrekkelijk te zijn. De Barometer Duurzaam Terreinbeheer loopt qua deelname ook verder terug. In 2024 onderzoekt SMK de haalbaarheid van een doorontwikkeling van dit certificatieschema. In het programma Milieukeur (voor diverse non-food producten) loopt de belangstelling voor duurzamere betonproducten (met eisen voor hergebruik) verder af. Fabrikanten voeren het product met certificaat afhankelijk van de belangstelling van

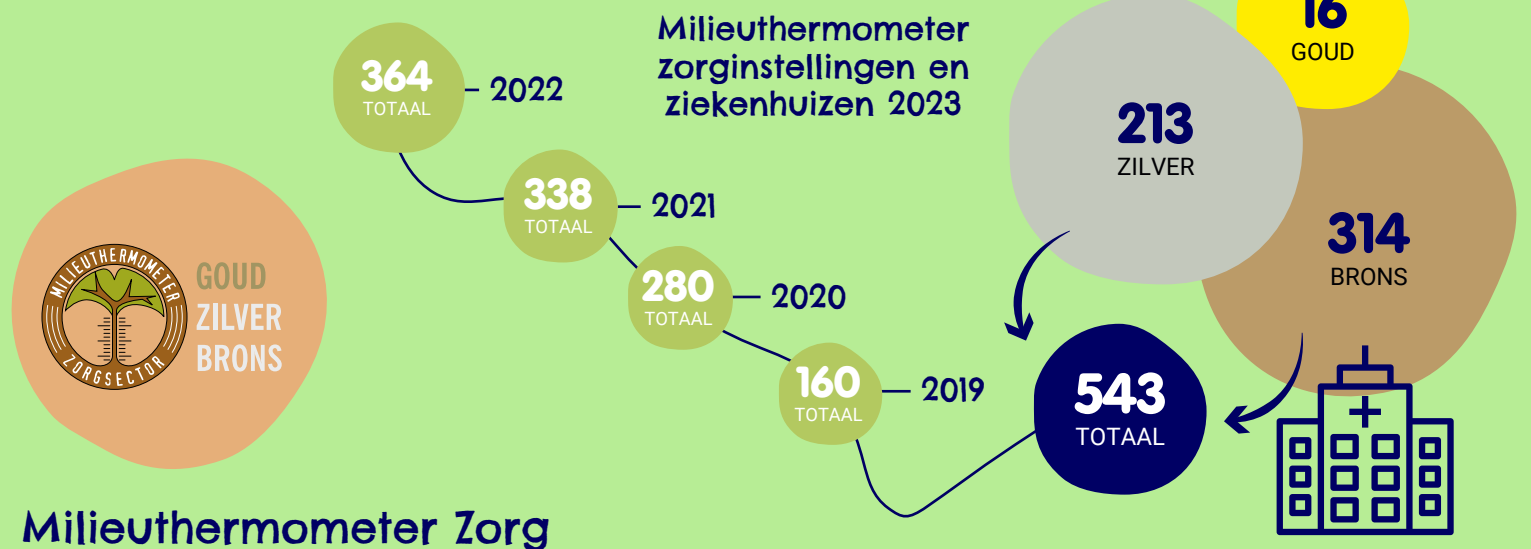
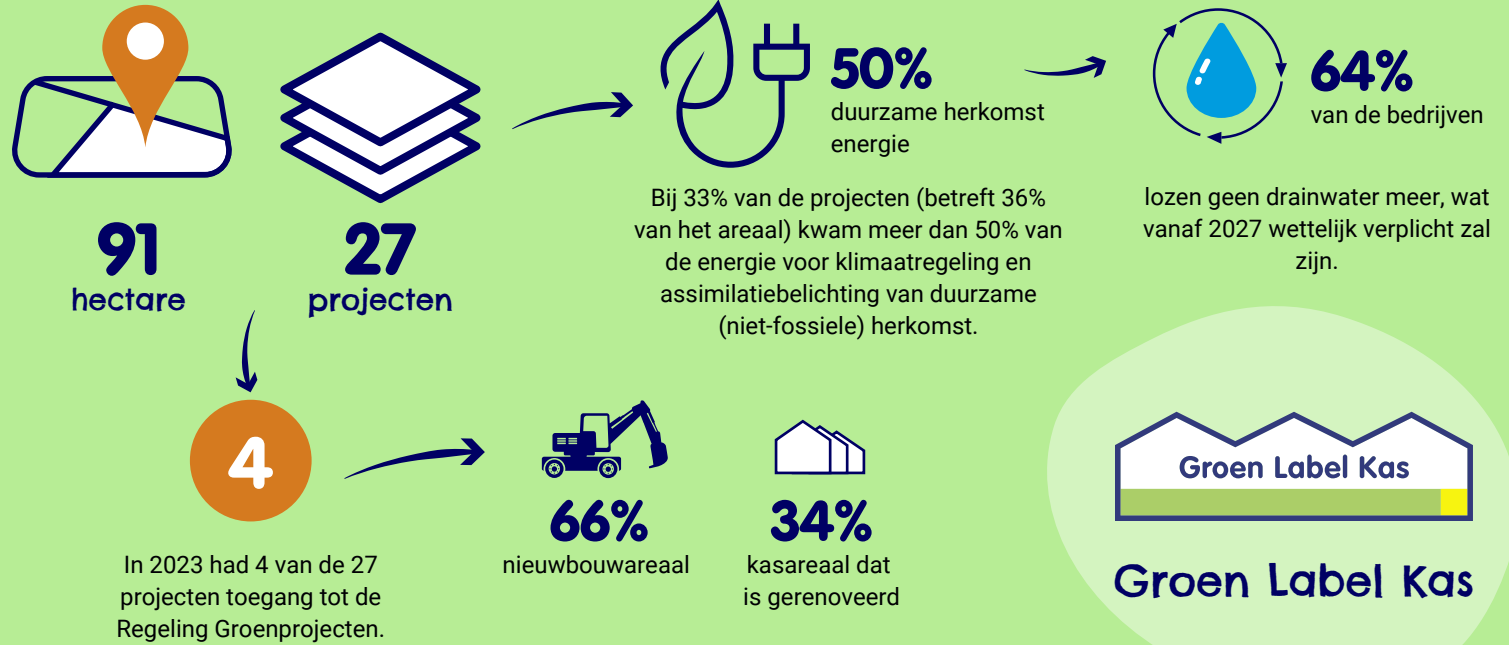

afnemers, vaak overheden, en ervaren een terugvallende vraag van opdrachtgevers. Voor met name brandblusmiddelen met Milieukeurcertificaat neemt de belangstelling weer sterk toe. Aanscherping van eisen heeft eerder tot een daling geleid, en inmiddels zijn fabrikanten weer in grotere getalen in staat om aan de eisen te voldoen. Forse groei noteert SMK bij de Milieuthermometer Zorg: het aantal zorginstellingen dat aan brons, zilver of goud voldoet steeg van 364 naar 543. Een programma zonder deelnemers is de Barometer Duurzame Evenementen. In coronatijd is dit volledig stil komen te vallen. Zodra SMK hiervoor de capaciteit en middelen heeft is het plan het programma weer volledig te vernieuwen en te herintroduceren. Tot slot noteerde SMK nog een groei van bijna 15% in het aantal woningen met groen certificaat. De bouw van nieuwbouwwoningen leeft op, en de belangstelling voor groene hypotheek blijft daar niet bij achter.

Communicatie

Certificaten en keurmerken hebben hun waarde als ze bekendheid genieten. Daar speelt communicatie een cruciale rol in. De komende jaren zal SMK meer inzetten op de corporatecommunicatie, om de positionering als waardevolle gesprekspartner voor verduurzaming te versterken. Op het gebied van zakelijke communicatie, ondersteunt SMK de stakeholders via kennis, support en instrumenten om te communiceren over de keurmerken.

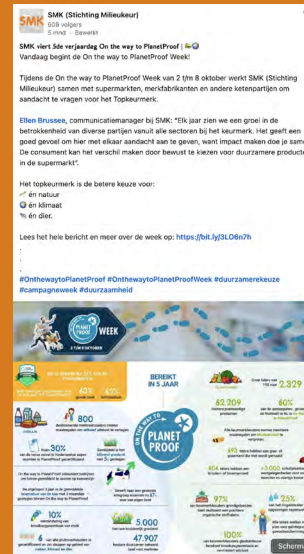
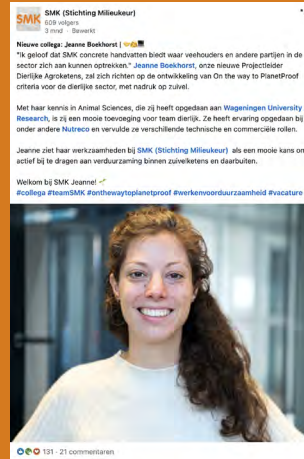
In het licht van de strategieontwikkeling heeft SMK nogmaals vastgesteld dat ze communicatie tot haar taak ziet als het tot doel heeft het gebruik of deelname aan certificatie te stimuleren, en alle stakeholders (ook consumenten) goed voorlicht over de inhoud en totstandkoming van certificatie en keurmerken. SMK is niet de organisatie die op consumentenniveau het keurmerk promoot, dat is de taak van de keurmerkhouders of supermarkten. Consumenten kopen ook geen keurmerk, maar een product waarop een keurmerk is afgegeven.

Vanuit deze visie heeft SMK in 2023 wederom de On the way to PlanetProof Week georganiseerd, samen met een groot aantal supermarktketens en enkele merkartikelfabrikanten. Inzet is om die partijen te activeren op het gebied van consumentcommunicatie. Getuige de resultaten in termen van media-coverage was ook deze editie weer een succes, deze resultaten staan genoteerd in de **rapportage**. SMK participeerde samen met collega Europese keurmerken zoals Nordic Swan en Blauer Engel in de 'World Ecolabel Day' in Brussel en verzorgde een stand en seminar

TOP 3 LinkedIn

585
volgers

290 nieuwe volgers
in 2023

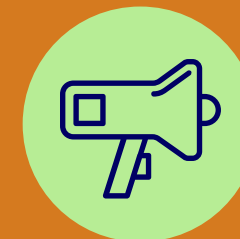
TOP 3 Nieuwsberichten

- 01 Ruimte voor de weidevogel binnen On the way to PlanetProof
→ lees artikel online
- 02 SMK nodigt Albert Heijn uit voor samenwerking topkeurmerken
→ lees artikel online
- 03 Koecomfort in On the way to PlanetProof
→ lees artikel online

Groot bereik tijdens de **On the way to PlanetProof Week**

600
keer uitgezonden
op tv

987.000
online bereik

€35.000
AVE waarde

bij gelegenheid van een bijeenkomst van het Europees parlement in Straatsburg. Internationaal was SMK ook present met het keurmerk On the way to PlanetProof op de 'Grüne Woche' in Berlijn, de Fruitlogistica in Berlijn, het Obst und Gemüsecongress in Düsseldorf en de sierteeltbeurs IPM in Essen. Deze inspanningen zijn er met name op gericht belangstelling te krijgen van buitenlandse afzetkanalen.

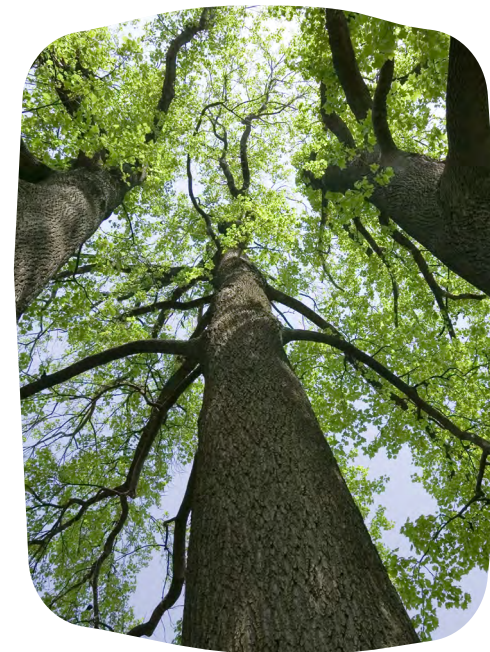
De meeste inspanning op het gebied van communicatie vraagt de constante stroom van het opstellen en verspreiden van nieuws- en persberichten, nieuwsbrieven en social media berichten, gezien de veelheid van programma's en dito websites. Om meer aandacht te trekken en de doelgroep te interesseren, zijn er in 2023 korte video's (voor EU Ecolabel) geproduceerd. Mede door alle inzet is de media-aandacht voor de activiteiten van SMK groot: het totale bereik steeg met 23.7% van 272 naar 337 miljoen views. Met een totaal van 1536 berichten was SMK goed zichtbaar in de media en nam de mediawaarde (exclusief televisie) toe met 4% naar ruim 2,3 miljoen euro.

TPAC

In opdracht van het Rijk toetst de bij SMK ondergebrachte commissie TPAC of houtcertificatiesystemen voldoen aan het Rijksinkoopbeleid. Al jaren speelt bij de rijksoverheid de vraag hoe deze commissie kan worden samengevoegd met de commissie die zich toelegt op biobrandstoffen tot een nieuwe commissie biograndstoffen. In 2023 zijn daarvoor geen verdere concrete stappen gezet, mede gezien de val van het kabinet. In deze situatie voert TPAC op projectbasis onderzoeks- en adviesopdrachten uit. Afgelopen jaar kreeg TPAC het verzoek een nadere dialoog met de houtcertificatiesystemen PEFC en MTCS op te starten ten einde te achterhalen in hoeverre eerder geuite klachten van enkele NGO's nopen tot nadere maatregelen bij deze houtcertificatiesystemen. Het onderzoek heeft niet de volle medewerking van PEFC en MTCS verkregen, waardoor de vragen die het Ministerie had ook niet volledig konden worden beantwoord. Eind 2023 is besloten aan dat onderzoek een vervolg te geven, mogelijk met een veldbezoek.

TPAC stelde vast dat Europees beleid op het gebied van de inkoop van legaal hout en producten uit duurzaam beheerde bossen

(EUDR) steeds meer in de plaats komen van nationaal beleid. De vraag is daarom in hoeverre aanvullende Nederlandse eisen nodig blijven en voor de toetsing ervan een commissie in stand moet worden gehouden. Het is uiteraard aan het Rijk om die vragen te beantwoorden.

Projecten: mogelijk vertrekpunt voor programma's

Naast alle activiteiten voor programma's voert SMK met regelmaat projecten uit. Vaak ligt er een duidelijke relatie tussen die projecten en de bestaande programma's van SMK. Dat geldt bijvoorbeeld voor het Groninger Verdien Model en het Brabantse pachtregeling, de pachtregeling van het Rijksvastgoed

bedrijf en de Maatlat voor duurzamere paardenstallen, die allen linken met de MDV. Voor de brancheorganisatie Thuiswinkel.org assisteerde SMK bij het ontwikkelen van een duurzaamheidsstandaard voor thuiswinkels. Naar verwachting wordt deze in het voorjaar van 2024 geïntroduceerd. Daarnaast werkte SMK in 2023 op projectbasis aan adviezen en onderzoeken, gezien haar expertise op het gebied van certificatie en Europese regelgeving.

Resultaten

SMK heeft in 2023 een positief financieel exploitatieresultaat geboekt van 89.403 euro. Opgeteld bij het vrijvallen van een in 2021 ontvangen voorschot komt het totale resultaat uit op 239.403 euro. Hiermee kan SMK de noodzakelijke minimale reserves aanvullen tot 62% van de loonkosten. SMK heeft als uitgangspunt een kostendeckende exploitatie voor elk programma, en moet ook financieel ruimte hebben om investeringen te doen. In 2023 is volop geïnvesteerd in de ontwikkeling van een online checklist en database voor monitoring en de ontwikkeling van een regeling voor een duurzaamheidsvergoeding voor keurmerkhouders. Het positieve resultaat is

met name het gevolg van kostenbesparing, omdat vacatures langer dan gemiddeld open bleven staan. De omzet viel iets terug onder andere omdat een enkel groter project uitbleef.

Dank

SMK is niets zonder alle betrokken partijen bij alle programma's: de Colleges van Deskundigen, de deelnemers aan begeleidingscommissies en teelt technische werkgroep, alle onderzoekers en adviseurs, certificerende instellingen, vertegenwoordigers van brancheorganisaties en overheid en maatschappelijke organisaties. Onze dank gaat uit naar alle inbreng en betrokkenheid. Dat geldt uiteraard ook voor de medewerkers: SMK is geheel afhankelijk daarvan. Tot slot gaat onze dank en complimenten uit naar de certificaathouders die de daadwerkelijke prestatie in verduurzaming leveren.

Vooruitblik

2024 staat allereerst in het teken van de uitvoering van de strategie die in 2023 is ontwikkeld. SMK streeft ernaar, conform haar doelstelling, de impact te blijven vergroten, door zowel aanscherping van criteria voor verduurzaming als het aantrekken van meer deelnemers. Ervaring leert dat dit steeds meer inspanning vraagt, en de groei van deelname afhankelijker wordt van buitenlandse belangstelling. Mede gezien het Europese beleid liggen er voldoende kansen voor SMK om met haar programma's op dat beleid aan te sluiten en van betekenis te zijn op het gebied van verduurzaming voor uiteenlopende sectoren. De uitdaging die SMK heeft ligt met name in de capaciteit van de organisatie, gezien de werkdruk die er al is, en de beperkte mogelijkheid te investeren. Net zo goed als

SMK streeft ernaar, conform haar doelstelling, de impact te blijven vergroten, door zowel aanscherping van criteria voor verduurzaming als het aantrekken van meer deelnemers.

nieuwe ontwikkelingen aantrekkelijk zijn om op in te spelen, moet SMK ook haar beschikbare resources benutten om de bestaande uitvoering en dienstverlening te verbeteren: met name de monitoring en het beheer van de database vragen om versterking. Tegelijkertijd zal SMK prioriteit blijven geven aan het aansterken van de financiële reserves. Kort samengevat blijft

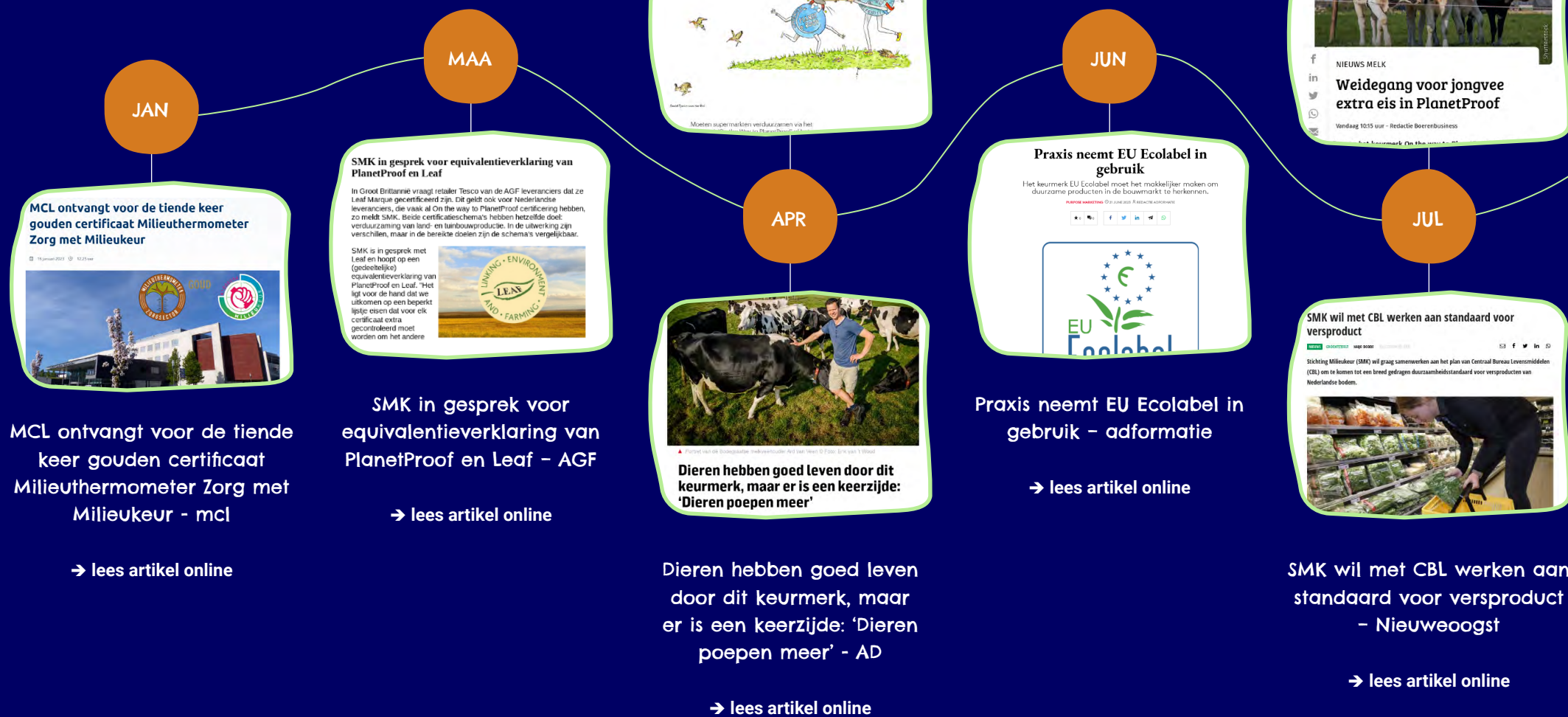
de inzet in 2024 bepaald door het vinden van balans tussen een behoedzame koers en het oppakken van de vele uitdagingen die er liggen. In die balans zetten we volgend jaar wederom een stap in het vergroten van de impact van onze programma's, het doel waar SMK voor staat.

SMK

in de media

Berichten door externe partijen over SMK

SMK

in de media

Berichten door externe partijen over SMK

Personele ontwikkelingen

SMK ziet haar medewerkers als het kapitaal van de organisatie. Plezier in het werk en een goede en veilige werkomgeving zijn daarom belangrijke uitgangspunten in het personeelsbeleid. Om die reden is in 2023 een start gemaakt met aanpassing van het arbeidsvoorwaarden reglement. Iedere medewerker moet zich ook thuis voelen; door goed onderling contact, coaching en begeleiding, en een goed vooruitzicht. Daarvoor stelt SMK 1% van de loonsom beschikbaar. Door het jaar heen wordt er gesproken over het eigen functioneren, mede op basis van persoonlijke ontwikkelingsplannen.

Op 1 januari 2023 waren er 21 mensen werkzaam bij SMK. Gedurende het jaar zijn 2 nieuwe medewerkers aangetrokken, en hebben 3 medewerkers SMK verlaten. Eind 2023 telde SMK 16 stafleden en 4 medewerkers secretariaat en boekhouding, die eind 2023 samen goed zijn voor 16,3 fte (2022: 17 fte). Het personeelsbestand is qua evenwichtig leeftijd gespreid: en telt 13 vrouwen en 7 mannen. SMK streeft naar een diverse samenstelling van het personeel en hecht waarde aan goede onderlinge sociale

contacten, aandacht voor elkaar en ieders geestelijke gezondheid.

Werkdruk

Hoge werkdruk is bij SMK geen uitzondering, en mag vooral geen risico vormen voor uitval. Belangrijk aspect daarbij is bewustwording, in de aansturing en planning van het werk, en ook de eigen taakopvatting van medewerkers. In 2023 hebben zich geen nieuwe gevallen van overbelasting voorgedaan, en bleef de hoeveelheid overwerk voor heel SMK beperkt tot 2,3%. Op individueel niveau zijn er wel uitschieters in overwerk, en die vragen daarom ook aandacht.

Verzuim

Uitval van medewerkers is in 2023 een belangrijke factor geweest voor SMK. Het kortdurend verzuim bedroeg in 2022 2,6% (2022: 3,2%). Maar het totale verzuimpercentage bedroeg 5,3% en wordt in grote mate beïnvloed door een verzuimgeval van langdurige aard. SMK investeert het nodige om dit verzuim terug te brengen, maar niet altijd zijn de oorzaken van het verzuim rechtstreeks aan het werk

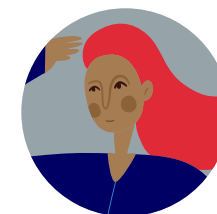
16 STAFLEDEN

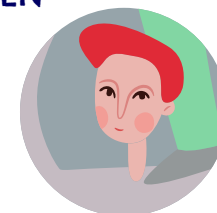
4 SECRETARIAAT
EN BOEKHOUDING

gerelateerd en daardoor door SMK makkelijk te beïnvloeden.

SMK streeft ernaar over de hele linie een laag verzuimpercentage te bereiken door voor medewerkers een goede balans te bieden tussen werk en privé. Werktijden en plaats van werken wordt flexibeler, en maakt het mogelijk om werken beter af te stemmen op de privé situatie.

13 VROUWEN

7 MANNEN

Governance

Bestuurlijke organisatie Stichting Milieukeur

Stichting Milieukeur (SMK) heeft als nationale beheerder van certificatiesystemen de doelstelling om verduurzaming te bevorderen op een wijze waarop dit tot positieve waardering leidt bij afnemers en consumenten. Op grond van deze doelstelling bestaat de kernactiviteit van SMK uit het onafhankelijk ontwikkelen, beheren en toetsen van transparante criteria om zo duurzamer produceren en consumeren mogelijk te maken.

Stichting Milieukeur is opgericht op 16 april 1992 en is gevestigd in Den Haag. De laatste statutenwijzigingen dateren van 17 december 2019. De stichting is ingeschreven in het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41189940.

Bestuurlijke en interne zaken

De uitgangspunten van de bestuurlijke structuur van SMK zijn:

- De Stichting wordt bestuurd door de directeur/bestuurder. In het verslagjaar werd het bestuur gevormd door de heer G. Dröge.

- De Raad van Toezicht besluit over goedkeuring van begroting, jaarrekening en strategie en houdt toezicht op uitvoering van beleid en bestuur van de organisatie. De Raad is klankbord voor directie.
- De leden van de Raad van Toezicht worden op persoonlijke titel benoemd en brengen ervaring en deskundigheid mee die van belang zijn voor het functioneren van SMK.

De **Raad van Toezicht** van de Stichting bestond gedurende het boekjaar uit:

Mw. E. Westerop
voorzitter (directeur bij
Rijnconsult)

Mw. C.P.J.J. Goense lid
(directeur ZLTO)

R. Nederpelt, lid (voorheen
senior manager bij
Ahold Delhaize en thans
projectleider Vereniging
van Nederlandse
Voedselbanken)

Stichting Milieukeur (SMK) heeft als nationale beheerder van certificatiesystemen de doelstelling om verduurzaming te bevorderen op een wijze waarop dit tot positieve waardering leidt bij afnemers en consumenten.

Colleges

SMK kent per deelgebied (plantaardig agroketens, dierlijke agroketens en non-food) een **College van Deskundigen** dat besluit over vaststelling van certificatieschema's en de daarin opgenomen eisen voor verduurzaming. Daarnaast huisvest SMK de toetsingscommissie voor duurzaam hout, TPAC.

Daarnaast kent SMK een KlachtCollege dat klachten van derden behandelt over besluiten die door de directie of colleges zijn genomen. In 2023 zijn door het KlachtCollege geen klachten ontvangen en behandeld.

Lidmaatschappen en allianties

Global Ecolabelling Network

SMK is Full Member van de Global Ecolabelling Network (GEN) ten behoeve van kennisuitwisseling en gezamenlijke belangenbehartiging. Zowel 'Milieukeur' als 'On the way to PlanetProof' zijn gepubliceerd op de website van GEN.

ISeal

SMK is aangesloten bij ISeal, de internationale organisatie van internationale keurmerken. Er wordt samengewerkt voor het benchmarken van schemabeheer en om gezamenlijke standaarden te ontwikkelen.

VvS Vereniging van Schemabeheerders

Vereniging van schemabeheerders

SMK is actief lid van de Vereniging van Schemabeheerders (VvS), die op haar beurt gesprekspartner is voor de Raad van Accreditatie en de overheid. Namens SMK zit Ineke Vlot in het bestuur van de vereniging. De leden van de VvS hebben zich gecommitteerd aan de kwaliteitsstandaard voor schemabeheer (NTA 8813) en worden elke twee jaar aan een externe controle onderworpen. In tussenliggende jaren verplichten leden zich aan een interne audit.

Rotterdam de boer op!

SMK is deelnemer aan het project 'Rotterdam de boer op' van Natuurmonumenten en een groot aantal partners. Doel van het project is de landbouw dichterbij de bevolking van Rotterdam te brengen en het bewustzijn van verduurzaming te vergroten.

Financiële resultaten

SMK heeft in 2023 een positief financieel exploitatieresultaat geboekt van 89.403 euro. Opgeteld bij het vrijvallen van een in 2021 ontvangen voorschot komt het totale resultaat uit op 239.403 euro. Hiermee kan SMK de noodzakelijke minimale reserves aanvullen. Het niveau aan reserves komt daarmee in 2023 op 62% van de jaarlijkse loonkosten (incl. overige personeelskosten), terwijl SMK streeft naar een dekking van 100%. SMK heeft als uitgangspunt een kostendekkende exploitatie voor elk programma, en moet ook financieel ruimte hebben om investeringen te doen. Ook daarvoor dient de reserve. In 2023 is geïnvesteerd in een regeling voor een Duurzaamheidsvergoeding en een database met een digitale tool voor monitoring van prestaties van keurmerkhouders. De kosten hiervan zijn fors en drukken op het programma's On the way to PlanetProof Plantaardig en Chain of Custody. Besloten is deze kosten niet te activeren, wat bij de begroting nog wel het uitgangspunt was. Het ontbreekt aan voldoende zekerheid om op basis van deze 'investering' in de toekomst extra inkomsten te genereren danwel kosten te besparen. Tegelijkertijd ligt er een evidente noodzaak voor de toekomst van

het keurmerk om de database te bouwen en een duurzaamheidsvergoeding te integreren in het systeem. Ook komende jaren zal SMK een omvangrijke post in de begroting moeten opnemen voor onderhoud en doorontwikkeling van beide ontwikkelingen.

Het positieve exploitatieresultaat komt met name voort uit de besparing op kosten: Met name de personele wisselingen en de latere invulling van vacatures hebben substantieel bijgedragen aan de kostenbesparing op loonkosten. De overige personeelskosten zijn wel gestegen door de externe inhuur en de wervingskosten voor nieuwe medewerkers. Daarnaast is bespaard op onderzoekskosten ten einde met name het programma On the way to PlanetProof Melk na jaren van verliezen kostendekkend te krijgen. Er resteert nog een klein verlies voor het programma. Een positieve impuls aan het resultaat kwam van het EU Ecolabel programma, dat tot onverwacht hogere afdracht leidde en waarmee de hogere kosten voor het programma konden worden opgevangen. Tegelijkertijd valt de omzet 2023 van het programma On the way to PlanetProof plantaardig een stuk lager uit ten opzichte van 2023, waardoor dat programma,

na de verwerking van de investering in de monitoringdatabase, een verlies laat zien. Voor de daling van de afdrachten zijn twee oorzaken aan te wijzen: allereerst heeft een verschuiving plaatsgevonden van afdrachten van handelsbedrijven naar het Chain of Custody programma, dat daardoor een bovengemiddeld positief resultaat laat zien. Daarnaast blijken plantaardige keurmerkhouders in toenemende mate deelnemer te zijn van de collectieve regeling die met het GroentenFruit Huis is afgesproken, als gevolg waarvan de inkomsten uit individuele afdrachten terugvallen. De resultaten van de overige programma's lagen in lijn met de begroting en zijn op een enkele uitzondering na kostendekkend.

Teleurstellend is de afwaardering van de certificaten Triodos Bank ter grootte van ruim 49K. Mede gezien het onzekere karakter in beleggingsmarkten heeft SMK haar overige tegoeden in 2023 volledig liquide gehouden. Het is positief dat er op die spaartegoeden weer rente wordt uitgekeerd.

De Stichting is in overleg getreden met de belastingdienst om af te stemmen

of er sprake is van belastingplicht (VPB) en indien dit het geval is voor welke programma's dit zou gelden. Omdat hierover nog geen standpunt is ingenomen door de belastingdienst en omdat onduidelijk is of en voor welke programma's dit zou gelden heeft het bestuur van de Stichting ervoor gekozen dit niet in de jaarrekening te verwerken maar toe te lichten in de niet in de balans opgenomen rechten, verplichtingen en regelingen.

Voor 2024 streeft SMK ernaar de reserves verder aan te sterken, rekening houdend met de noodzaak investeringen te blijven doen. Stappen zijn al gezet om de inkomsten voor programma's die niet kostendekkend zijn te vergroten. Van een enkel programma zal, vanwege het gebrek aan deelnemers en het exploitatieverlies in 2024, afscheid worden genomen. Voor het boekjaar 2024 begroot SMK een bescheiden positief resultaat van 70K.

Balans en Staat van Baten & Lasten

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(Na resultaatbestemming)

ACTIVA	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
VASTE ACTIVA		
Immateriële vaste activa		
1.1 Intellectuele eigendom	13.354	47.315
	<hr/>	<hr/>
	13.354	47.315
Materiële vaste activa		
1.2 Andere vaste bedrijfsmiddelen	31.570	54.357
	<hr/>	<hr/>
	31.570	54.357
Financiële vaste activa		
2.1 Effecten	25.625	195.506
	<hr/>	<hr/>
	25.625	195.506
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorraden en Vorderingen		
3.1 Debiteuren	160.699	138.599
3.2 Belasting en premies sociale verzekeringen	2.784	676
3.3 Overige vorderingen en overlopende activa	218.948	137.981
	<hr/>	<hr/>
	382.431	277.256
Liquide middelen		
4.1 Liquide middelen	1.584.289	1.330.370
	<hr/>	<hr/>
Totaal activa	2.037.269	1.904.804

1. BALANS PER 31 DECEMBER 2023

(Na resultaatbestemming)

PASSIVA	31-12-2023	31-12-2022
	€	€
EIGEN VERMOGEN		
5.1 Overige reserves	1.087.027	847.624
	<hr/>	<hr/>
	1.087.027	847.624
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Crediteuren	173.864	43.941
6.1 Belasting en premies sociale verzekeringen	41.945	146.630
6.2 Overige schulden	722.548	854.703
6.3 Overlopende passiva	11.885	11.906
	<hr/>	<hr/>
	950.242	1.057.180
Totaal passiva	2.037.269	1.904.804

Balans en Staat van Baten & Lasten

2. STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2023

(Na resultaatbestemming)

	Realisatie 2023 €	Begroting * 2023 €	Realisatie 2022 €
BATEN			
7.1 Financiering programma's I&M	295.490	275.000	275.000
7.2 Afdracht certificaathouders	2.170.529	2.315.500	2.124.520
7.3 Vrijval toekomstige bijdrage PP/ GFH	150.000	150.000	150.000
7.4 Overheid / co-financiering	90.000	90.000	90.000
7.5 Overige projecten	183.054	283.600	130.535
7.6 Overige baten	33.200	12.000	16.034
	<u>2.922.273</u>	<u>3.126.100</u>	<u>2.786.089</u>
LASTEN			
Personeel en Organisatie			
8.1 Colleges van deskundigen	56.985	61.860	58.748
8.2 Personeel	1.556.863	1.680.626	1.620.738
8.3 Overige personeelskosten	194.498	207.606	108.972
	<u>1.808.346</u>	<u>1.950.092</u>	<u>1.788.458</u>
Overheadkosten			
9.1 Huisvesting	140.035	142.245	120.411
9.2 Kantoorkosten	207.273	84.200	56.088
9.3 Algemene kosten	53.097	30.000	19.535
-- Raad van Toezicht	23.000	23.000	23.000
-- Accountant- en advieskosten	39.108	35.000	25.113
9.4 Afschrijvingen	77.468	86.000	81.586
	<u>539.981</u>	<u>400.445</u>	<u>325.733</u>
Marketing en communicatie			
-- Marketing en communicatie	78.741	75.000	53.436
Onderzoekskosten			
10.1 Reguliere onderzoekskosten	170.648	180.000	85.309
-- Externe overige project kosten	34.211	86.750	47.666
	<u>204.859</u>	<u>266.750</u>	<u>132.975</u>

Balans en Staat van Baten & Lasten

	Realisatie 2023 €	Begroting 2023 €	Realisatie 2022 €
Overige lasten			
11.1 Overige lasten	50.943	0	15798
Totaal lasten	<u>2.682.870</u>	<u>2.692.287</u>	<u>2316400</u>
RESULTAAT	<u>239.403</u>	<u>433.813</u>	<u>469.689</u>

Resultaatbestemming	2023	2022
De bestuurder heeft besloten om het batig saldo als volgt te verdelen:		
- Overige reserve	239.403	469.689
- Toewijzing bestemmingsreserve	0	0
- Toewijzing bestemmingsfonds	0	0
Totaal	<u>239.403</u>	<u>469.689</u>

SMK

Bezuidenhoutseweg 105, 2594 AC Den Haag

t. 070 3 586 300

smk@smk.nl

www.smk.nl

LinkedIn: [smk-stichting-milieukeur](#)

x: [smk_keurmerken](#)

